

Wally zwiedza świat!

50(102)

Wally poznaje historię świata!

TYGODNIK

®

CENA
3,80 zł

od 01.02.01
do 07.02.01

II wojna światowa

V jak zwycięstwo

Naloty

Ewakuacja

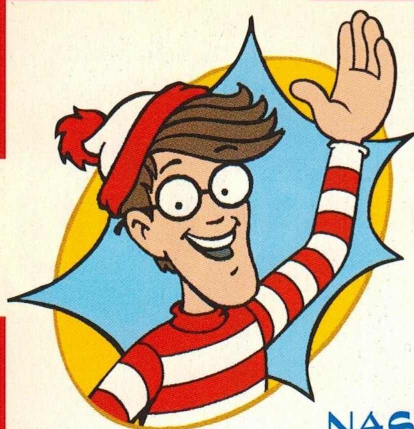
II WOJNA ŚWIATOWA

50

INDEKS 354910

ISBN 83-88264-33-8
9 788388 264337

NAKLEJKI, ŁAMIGŁÓWKI I MAKABRYCZNE FAKTY

WITAJCIE, PODRÓŻNICY W CZASIE!

NASTAŁY CIĘŻKIE CZASY DLA ZIEMI - II WOJNA ŚWIATOWA. DOWIEMY SIĘ DZIŚ WSZYSTKIEGO O RODZAJACH WOJSK, POZNAMY TRUDY ŻYCIA ZA OKUPACJI I LOS EWAKUOWANYCH DZIECI. PRZECZYTAMY TEŻ O PRZYWÓDCACH I TAJNYCH AGENTACH.

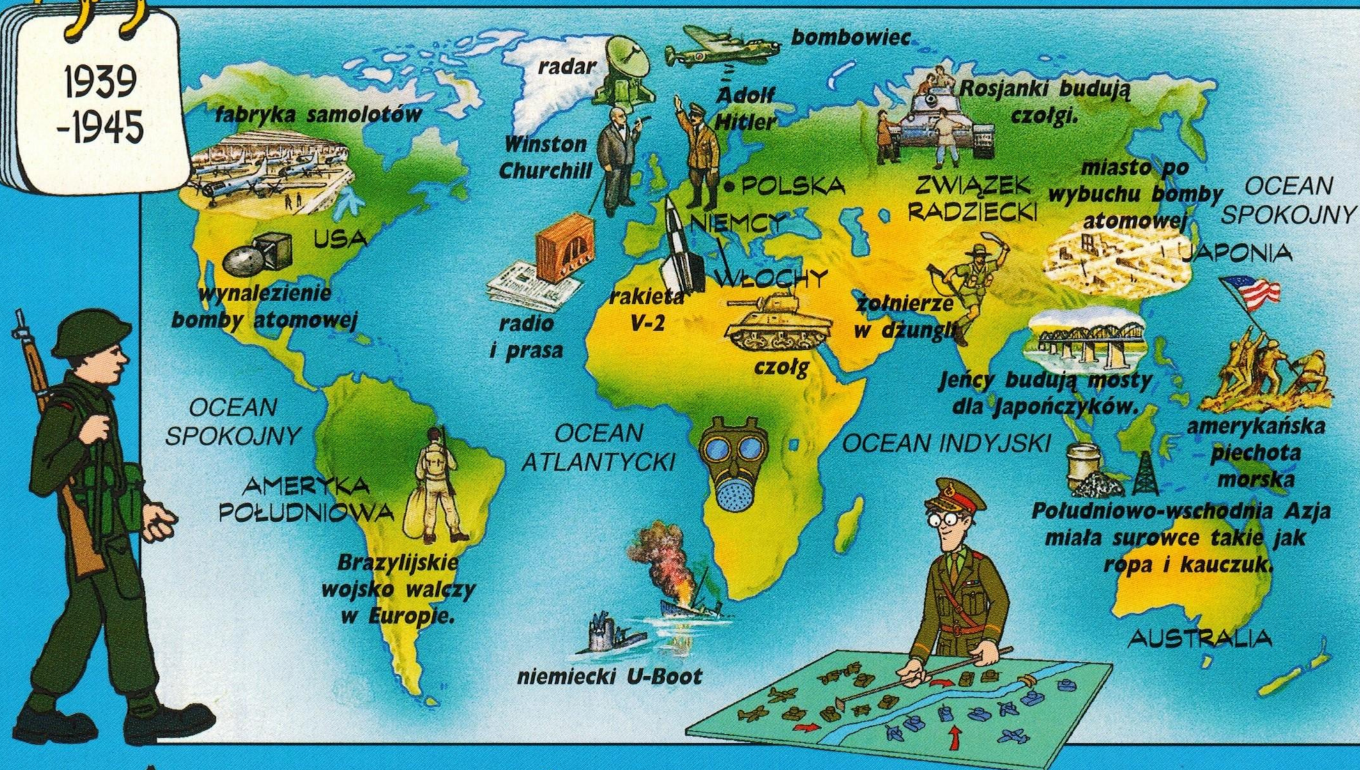
TRUDNY WRZESIEŃ

OD PIERWSZYCH DNI NAPAŚCI SAMOTNIE WALCZĄCA POLSKA STAWIAŁA OPÓR NIEMCOM. 17 WRZEŚNIA NA POLSKĘ NAPADŁ ZWIĄZEK RADZIECKI. PRZEWAGA WROGICH SIŁ BYŁA ZBYT DUŻA. DO 4 PAŹDZIERNIKA 1939 ROKU BROŃ ZŁOŻYŁY OSTATNIE POLSKIE ODDZIAŁY.

WOJNA ŚWIATOWA

HITLER, PRZYWÓDCA NIEMIEC, ROZPOCZĄŁ W 1939 ROKU WOJNĘ BŁYSKAWICZNĄ („BLITZKRIEG") W EUROPIE. POLSKA, FRANCJA I WIELKA BRYTANIA NIE ZDOŁAŁY ZWYCIĘŻYĆ NIEMIECKIEJ ARMII. PÓŹNIEJ JAPONIA ZAATAKOWAŁA STANY ZJEDNOCZONE. WKRÓTCE WOJNA TOCZYŁA SIĘ NA PACYFIKU, W EUROPIE, AZJI, A NAWET W AFRYCE.

FRONT COVER: POPPERFOTO

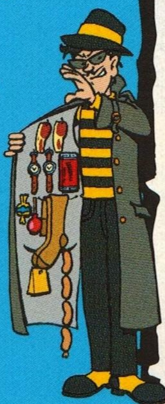
Podczas II wojny światowej rząd brytyjski wykorzystywał plakaty, by informować ludzi, jak mogą pomóc wygrać wojnę. Ten plakat przestrzegał przed mówieniem czegoś, co mogłoby być przydatne niemieckim szpiegom. Były też plakaty namawiające do wstąpienia do armii, produkowania żywności czy oddawania garnków do przerobienia na samoloty wojskowe!

KIEDY TO SIĘ ZDARZYŁO?

1939 r.	1 WRZEŚNIA NIEMCY NAPADŁY NA POLSKĘ. TRZY DNI PÓŹNIEJ WIELKA BRYTANIA I FRANCJA WYPOWIEDZIAŁY NIEMCOM WOJNĘ.
1940 r.	NIEMCY ROZPOCZĘŁY MARSZ PRZEZ EUROPĘ, A ICH LOTNICTWO ZAATAKOWAŁO ANGLIĘ. WŁOCHY PRZYŁĄCZYŁY SIĘ DO NIEMIEC.
1941 r.	ROSJA I STANY ZJEDNOCZONE STANĘŁY PO STRONIE FRANCJI I ANGLII. NAZYWA SIĘ ICH ALIANTAMI.
lata 1942–1943	SZALA ZWYCIĘSTWA PRZECHYLIŁA SIĘ NA STRONĘ ALIANTÓW. WŁOCHY PODDAŁY SIĘ PIERWSZE W 1943 R.
1944 r.	W SIERPNIU WYBUCHŁO POWSTANIE WARSZAWSKIE, ZDŁAWIONE PRZEZ NIEMCÓW PO 2 MIESIĄCACH.
1945 r.	NIEMCY ZŁOŻYŁY BROŃ 8 MAJA, 14 SIERPNIA PODDAŁA SIĘ JAPONIA.

SŁOWNICZEK

BOMBA ATOMOWA - BROŃ O POTĘŻNEJ SILE RAŻENIA. DWIE TAKIE BOMBY ZRZUCONO NA JAPONIĘ W 1945 ROKU, BY ZMUSIĆ JĄ DO PODDANIA SIĘ.

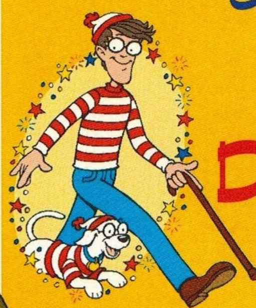
KAPITULACJA - PISEMNA UMOWA MIĘDZY WALCZĄCYMI STRONAMI, W KTÓREJ JEDNA Z NICH PODDAJE SIĘ.

KONWÓJ - GRUPA OKRĘTÓW LUB CIĘŻARÓWEK.

RUCH OPORU - WALKA PRZECIW OKUPANTOWI. CZŁONKOWIE POLSKIEGO RUCHU OPORU TWORZYLI WIELKĄ PODZIEMNĄ ARMIĘ, KTÓRA WALCZYŁA Z WOJSKIEM NIEMIECKIM OKUPUJĄCYM POLSKĘ.

CZĘŚĆ 50.

W DROGĘ!

SZUKAJ I ZNAJDŹ

CZY MOŻECIE ZNALEŹĆ OSIEM MASEK GAZOWYCH? ZWRÓĆCIE TEŻ UWAGĘ NA INNE OBIEKTY ZWIĄZANE Z WOJNĄ.

WOJNA ŚWIATOWA

WSZYSCY MYŚLELI, ŻE WOJNA Z 1914 ROKU BYŁA OSTATNIM TAK WIELKIM KONFLIKTEM ZBROJNYM. NIKT NIE PRZYPUSZCZAŁ, ŻE NASTĄPI CIĄG DALSZY - II WOJNA ŚWIATOWA.

Wielka wojna

W latach 30. Niemcami rządził Adolf Hitler. Chciał zmienić Niemcy w mocarstwo. W 1938 roku zajął Austrię i Czechy, a w 1939 napadł na Polskę. W następnym roku zajął większą część Europy i wyruszył do Afryki. Włochy i Japonia też chciały zagarnąć więcej ziemi, więc połączyły swoje siły z Niemcami. Przeciwko nim wspólnie walczyły Francja, Wielka Brytania i Związek Radziecki, a później też USA. Od 1941 roku cały świat uczestniczył w wojnie.

- PO CO ŻOŁNIERZ MA PŁASZCZ?

- ŻOŁNIERZ MA PŁASZCZ PO KOLANA.

Hitler planował atak na Wielką Brytanię w 1940 r. Został powstrzymany przez brytyjskie lotnictwo (RAF).

Niemcy napadły na Rosję w 1941 r. Po dwóch srogich zimach musiały się poddać.

bitwa o Anglię

D-Day

FRANCJA

NIEMCY

Stalingrad

WŁOCHY

El Alamajn

Amerykańskie statki przewoziły żywność, surowce i broń do Anglii. Brytyjskie okręty chroniły konwoje przed niemieckimi łodziami podwodnymi.

Wojna ogarnęła północną Afrykę. Alianci zaczęli wygrywać po bitwie pod El Alamajn.

Włochy najechały Etiopię.

Wszyscy byli w ruchu. Dzieci ewakuowano do Południowej Afryki, USA i innych krajów. Amerykańskie i południowoafrykańskie wojska wysłano do Europy.

LEGENDA

- NIEMCY, WŁOCHY I JAPONIA - NAZYWANO JE PAŃSTWAMI OSI.
- WIELKA BRYTANIA, USA, ROSJA I ICH SOJUSZNICY - ALIANCI.
- KIERUNKI NATARCIA ALIANTÓW.

AMERYKA POŁUDNIOWA

OCEAN ATLANTYCKI

AFRYKA POŁUDNIOWA

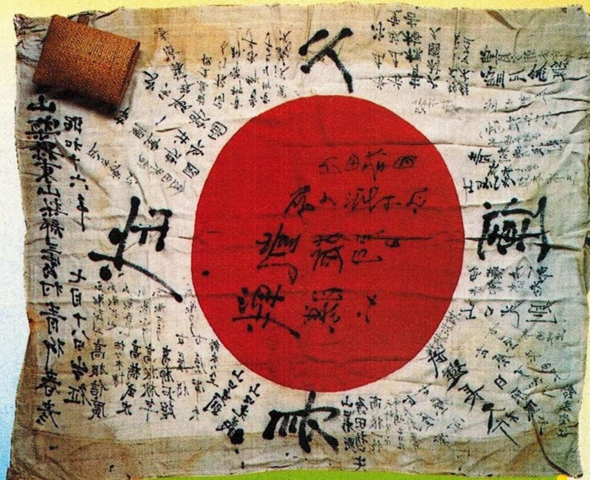
ŁAMACZ SZYFRÓW

ZŁAMCIE SZYFR I ODCZYTAJCIE WIADOMOŚĆ OD KAPITANA FREGATY DO OFICERÓW (WSKAZÓWKA: KLUCZEM JEST LICZBA TRZY).

WYWOLŚJĄRSDOKUDOJĘWE

D-Day to nazwa pierwszego dnia inwazji aliantów w Europie 6 czerwca 1944 r. Wojska wylądowały we Francji i zaczęły odbierać Niemcom podbite ziemie.

Japońska armia najechała Chiny i inne kraje Azji. Niektóre z nich były europejskimi koloniami, ale Europejczycy byli zbyt zajęci obroną w Europie, by im pomóc.

ZWIĄZEK RADZIECKI

Japończycy poddali się 2 września 1945 r. po zrzuceniu na ich kraj bomb atomowych.

Alianckie wojska atakowały Japończyków z zachodu.

JAPONIA

Hiroszima

Nagasaki

Ameryka przystąpiła do wojny po zbombardowaniu przez Japończyków Pearl Harbor na Hawajach.

Midway

INDIE

CHINY

BIRMA

Floty amerykańska i japońska walczyły na Pacyfiku.

Pearl Harbor

Japończycy zajęli Azję Południowo-Wschodnią w ciągu pięciu miesięcy.

Japonia próbowała zająć Indie, ale jej się nie udało.

OCEAN SPOKOJNY

OCEAN INDYJSKI

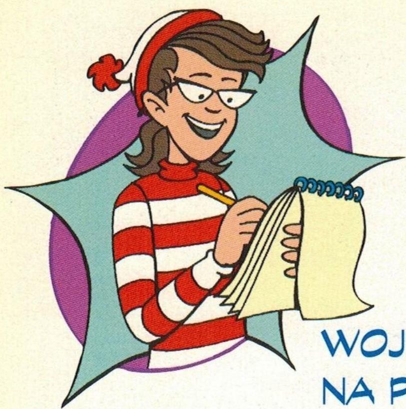
Żołnierze z Australii i Nowej Zelandii walczyli w Europie i na Wschodzie.

AUSTRALIA

Niemcy skapitulowały 8 maja 1945 roku. Urządzano wtedy wielkie przyjęcia, a ten radosny dzień nazwano dniem zwycięstwa.

Anna Frank była żydowską dziewczynką, mieszkającą w okupowanej Holandii. Pamiętniki Anny opowiadają o życiu ukrywającej się rodziny. Niemcy łapali Żydów i wysyłali do obozów zagłady. Anna straciła niemal całą rodzinę.

Z NOTATNIKA WENDY

PARADA

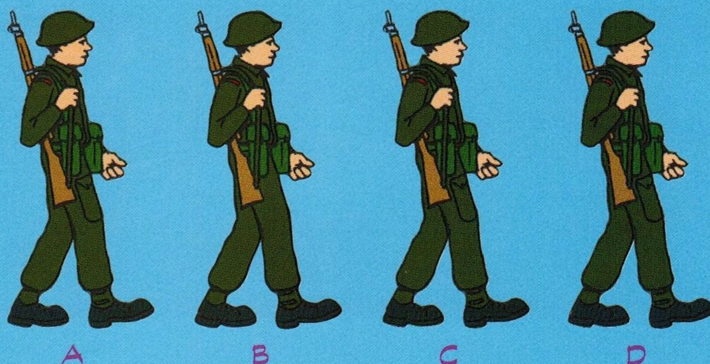
WOJNA TOCZYŁA SIĘ W WODZIE, W POWIETRZU, NA PUSTYNI, NA PLAŻACH, NA POLACH I BAGNACH.

Wielka wojna

Miliony ludzi walczyły w II wojnie światowej. Jedni byli żołnierzami piechoty, inni służyli w siłach powietrznych, a jeszcze inni pływali na okrętach wojennych i łodziach podwodnych. Każdy rodzaj wojsk miał swoje mundury. Ich kolor i krój zależał od kraju i wykonywanych czynności, ale wszystkie musiały być praktyczne. Żołnierze potrzebowali wygodnych, wytrzymałych ubrań i butów. Walczący na lądzie musieli ukryć się przed wrogami. Zakładali ubrania w kolorach maskujących, żeby nikt nie widział ich na ziemi.

UWAGA WRÓG!

CI ŻOŁNIERZE WYDAJĄ SIĘ BYĆ IDENTYCZNI, ALE JEDEN Z NICH JEST PRZEBRANYM WROGIEM. CZY POTRAFISZ ODGADNĄĆ KTÓRY?

- CO ŻOŁNIERZ MUSI MIEĆ POD ŁÓŻKIEM?

- PORZĄDEK, PANIE GENERALE!

Ubranie na upały

Żołnierze na pustyni północnoafrykańskiej nosili ubrania w kolorze piasku. Zakładali krótkie spodenki dla ochłody, ale nosili grube skarpety i wielkie buty. Gogle chroniły ich oczy przed oślepiającym blaskiem słońca i piasku. W dżunglach Dalekiego Wschodu było gorąco i parno, ale żołnierze nosili ubrania chroniące przed insektami. Dźwigali plecaki z jedzeniem, wyposażeniem i bronią. Oficerowie armii japońskiej nosili dodatkowo ogromne samurajskie miecze!

Żołnierze musieli wykonywać wiele niebezpiecznych zadań w czasie wojny. Ci mężczyźni wyciągają bombę, która nie wybuchła. Obecnie żołnierze noszą ubrania ochronne i hełmy, kiedy rozbrajają bomby. Używają również do tej pracy robotów i komputerów.

Rosjanki mogły być lotnikami. Natomiast kobiety w angielskim lotnictwie (WAAF) nadzorowały z ziemi ruch samolotów.

E.T. ARCHIVE

THE KOBAL COLLECTION

Polskich żołnierzy po przeszkoleniu w Anglii przerzucano do ojczyzny, gdzie walczyli w podziemnej armii. Skakali ze spadochronami w ciemnościach, dlatego nazywano ich cichociemnymi.

Żołnierki

Kobiety służyły w piechocie, marynarce i lotnictwie. Nosiły mundury, ale nie walczyły. Jedne pracowały przy radarach, które ostrzegały przed samolotami wroga. Inne były radiotelegrafistkami lub pomagały rozszyfrować tajne niemieckie meldunki.

KONTROLA WYPOSAŻENIA

1. ROSJANIE ZAKŁADALI CIEPŁE MUNDURY.
2. OSTRZEGAJĄCY PRZED NALOTAMI NOSILI HEŁMY CHRONIĄCE PRZED SPADAJĄCYMI GRUZAMI.
3. WALCZĄCY W DŻUNGLI MIELI MIUNDURY W KOLORACH LIŚCI I DRZEW.
4. NA PUSTYNI ŻOŁNIERZE NOSILI KRÓTKIE SPODNIE I WIELKIE KAPELUSZE.
5. SANITARIUSZKI OPATRYWAŁY RANNYCH.
6. JAPOŃSCY PILOCI WOLELI UMRZEĆ, NIŻ PRZEGRAĆ.
7. WIĘKSZOŚĆ LOTNIKÓW ZAKŁADAŁA CIEPŁE BARANIE KOŻUSZKI.
8. W BRYTYJSKIEJ MARYNARCE STATKAMI STEROWAŁY TEŻ KOBIETY.
9. MARYNARZE Z WSZYSTKICH FLOT (TAKŻE FRANCUSKIEJ) NOSILI NIEBIESKIE MUNDURY.
10. NIEMCY WALCZĄCY W EUROPIE NOSILI SZARE UNIFORMY, A CZOŁGIŚCI - CZARNE.
11. BRYTYJSCY ŻOŁNIERZE MIELI MUNDURY W KOLORZE KHAKI (BRUNATNOZIELONY).
12. PODCZAS WOJNY ZIEMIĘ NA WSI UPRAWIAŁY DZIEWCZYNY.
13. POLSKA ARMIA PODZIEMNA NIE NOSIŁA MUNDURÓW.

NAJLEPSZY TAJNY AGENT

VIOLETTE SZABO BYŁA MŁODA, BARDZO PIĘKNA I NIEZWYKLE ODWAŻNA. POSTANOWIŁA POMÓC WOJSKOM ALIANCKIM W WYGRANIU WOJNY I ZOSTAŁA TAJNYM AGENTEM.

Kobiety nie brały udziału w bitwach w czasie II wojny światowej. Były jednak sposoby, dzięki którym kobiety znajdowały się w samym centrum wydarzeń. Mogły być tajnymi agentami!

W 1943 roku Violette Szabo zdecydowała się zrobić właśnie coś takiego. Trafiła do tajnej grupy, w której szkolono przyszłych agentów. Nauczyła się posługiwać radiem, skakać ze spadochronem, używać materiałów wybuchowych i zabijać.

Violette była pół Brytyjką i pół Francuzką. Świetnie mówiła po francusku, więc została wysłana na pomoc francuskiemu ruchowi oporu. Wysadzała pociągi, mosty i skutecznie utrudniała Niemcom życie.

1 Violette poznała swojego męża Etienne Szabo w Londynie. Byli małżeństwem przez rok i właśnie kiedy urodziło im się dziecko, Etienne zginął, walcząc po stronie aliantów w Afryce Północnej.

2 Violette została tajnym agentem. W 1943 roku, po kilkumiesięcznym szkoleniu, zrzucono ją w okolice Paryża.

3 Zadaniem Violette było pomaganie jednemu z najlepszych dowódców ruchu oporu. Ostrzeżono go, że Niemcy będą na niego czekać w Rouen, więc został w Paryżu. Oznaczało to, że za powodzenie misji odpowiedzialna będzie Violette.

4 Po ataku naziści zostali postawieni w stan gotowości. Violette została aresztowana, ale udało jej się przekonać Niemców o swojej niewinności, po czym wróciła do Anglii.

5 Violette wróciła do Francji dwa miesiące później, z następnym niebezpiecznym zadaniem.

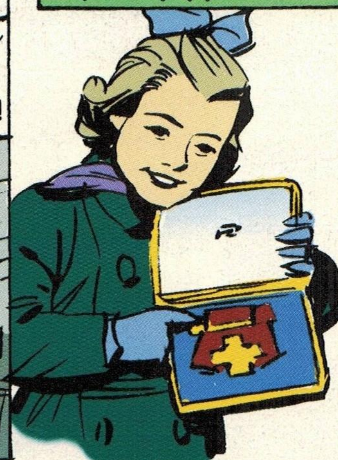
7 Violette i jej kierowca próbowali uciec, ale w trakcie szybkiego biegu kobieta skręciła nogę. Wiedziała, że nie uniknie aresztowania. Strzelała do Niemców, umożliwiając ucieczkę swojemu koledze.

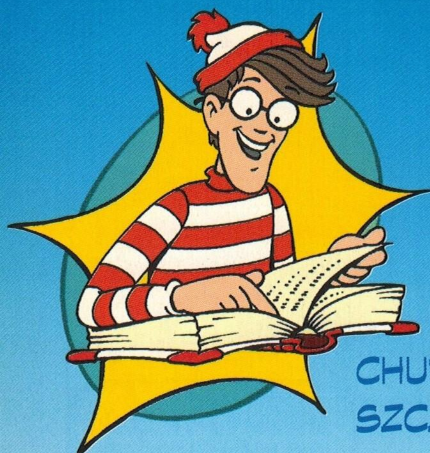

8 Naziści złapali Violette i osadzili ją w obozie koncentracyjnym. Tam dodawała otuchy swym więziennym towarzyszkom.

9 Za swą działalność Violette została zamordowana przez Niemców. Pośmiertnie odznaczono ją orderem św. Jerzego. Wręczono go jej córeczce.

Winston Churchill

CHURCHILL BYŁ NAZYWANY ANGIELSKIM BULDOGIEM, KTÓREGO SZCZEKANIE JEST PRAWIE TAK OKROPNE JAK UGRYZIENIE!

Zwycięski Winnie

Winston Churchill (dla przyjaciół Winnie) walczył za młodu w Indiach i Afryce. Pisał przejmujące reportaże z wojny burskiej, zanim go uwięziono. Jego śmiała ucieczka była sensacją. Churchill znał się też na rządzeniu – spędził 30 lat na najwyższych stanowiskach w brytyjskim rządzie.

Po wybuchu II wojny światowej ludzie poprosili Churchilla, aby został premierem i rządził krajem. Wygłosił wtedy płomienną mowę, w której nie obiecywał niczego, tylko „krew, trud, łzy i pot", ale zapewnił, że Wielka Brytania zwycięży!

REX FEATURES

Churchill przebył 250 000 km podczas wojny. Odwiedzał żołnierzy, opowiadał im żarty i zapewniał, że jeśli dalej będą tak dobrze walczyli, to wkrótce wygrają wojnę.

WOJENKA

NAJWAŻNIEJSZA PRACA WINNIEGO ODBYWAŁA SIĘ W PODZIEMNYM SZTABIE W LONDYNIE. TAM PREMIER I JEGO LUDZIE PRZESUWALI MODELE WOJSK PO WIELKIEJ PLANSZY I PLANOWALI RUCHY PRAWDZIWEGO WOJSKA.

Bitwa o Anglię

Hitler zamierzał dokonać inwazji na Wielką Brytanię. Jej początkiem miały być naloty i zniszczenie angielskiego lotnictwa. Latem 1940 roku rozpoczęły się powietrzne bitwy, zwane bitwą o Anglię, stoczone między samolotami angielskimi i niemieckimi. W walkach brały udział cztery polskie oddziały, ze słynnym dywizjonem 303 na czele. Niemcy ponieśli ogromne straty (zniszczono 1700 samolotów) i zrezygnowali z inwazji. W bitwie o Anglię Polacy zestrzelili aż 240 maszyn wroga!

Znak Churchilla „V jak zwycięstwo" pokazywał, jak bardzo pragnął on wygrać wojnę. Dziś wielu ludzi używa tego znaku, by pokazać, że i oni są zwycięzcami, np. Spice Girls.

POPPERFOTO

- SKĄD WYJEŻDŻA CZOŁG?

- CZOŁG WYJEŻDŻA ZNIENACKA!

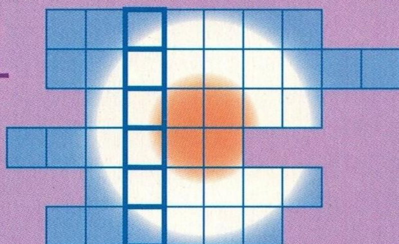

Graficy, rysując karykatury Churchilla, przedstawiali go z wielkim cygarem. To japońskie pudełko zapałek miało ośmieszać brytyjskiego premiera.

PSY WOJNY

NETGIAB
CHILCHURL
TALANI
DYNNOL
OJSWKO
GAROCY

UŁÓŻCIE SZEŚĆ SŁÓW I WPISZCIE JE DO DIAGRAMU. ROZWIĄZANIEM JEST NAZWA SŁYNNEJ ANGIELSKIEJ RASY PSÓW.

Churchill lubił wiedzieć, co się dzieje na świecie. Jego pracownicy siedzieli „przylepieni" do telefonów i radia, nasłuchując najnowszych wiadomości. Mapy pokazywały ruchy wojsk na świecie, pomagając Winniemu planować następne akcje.

BOMBOWA ARMIA

BOMBOWIEC ROZBIŁ SIĘ NA TERYTORIUM WROGA, BYSTROOCY POSZUKIWACZE. WYGLĄDA NA TO, ŻE WALNĄŁ W BALON ZAPOROWY - TAKIE BALONY UNOSIŁY SIĘ NAD ZIEMIĄ I UTRUDNIAŁY BOMBOWCOM NALOTY NA MIASTA. NIESZCZĘSNY PILOT NADZIAŁ SIĘ NA LATARNIĘ ULICZNĄ. CZY MOŻECIE MNIE ODNALEŹĆ NA TYM WOJENNYM OBRAZKU? ROZEJRZYJCIE SIĘ RÓWNIEŻ ZA:

- GAŚNICĄ
- DREWNIANĄ LASKĄ
- KOBIETĄ W PAPILOTACH.

POLICZCIE:

- MAŁE ZŁOTE NABOJE
- ŻÓŁTE PTAKI.

ZNAJDŹCIE RÓWNIEŻ ZABAWKOWY SAMOLOCIK.

- CO TO JEST: ZIELONE, OGOLONE I SKACZE?

- ŻOŁNIERZ NA DYSKOTECE.

CYWILNA WOJNA

DRUGA WOJNA ŚWIATOWA BYŁA OKRUTNA DLA ŻOŁNIERZY, LECZ NIE OSZCZĘDZIŁA TEŻ CYWILÓW.

Spadające bomby

W kampanii wrześniowej ginęli nie tylko żołnierze. Niemieckie samoloty bombardowały linie kolejowe, drogi i mosty – zginęło wielu uciekinierów. Podczas nalotów polskie miasta zostały bardzo zniszczone. Część zajętych ziem polskich Hitler przyłączył do Niemiec, z reszty utworzył Generalne Gubernatorstwo.

Ludzie kryli się przed nalotami w piwnicach. Niektórzy budowali schrony w ogródkach. Używali do tego blach, desek i worków pełnych ziemi. Kiedy rozlegał się głos syren alarmowych, chowano się w schronach, póki bombowce nie odleciały.

HULTON GETTY

TONY STONE IMAGES

Wywózki

Wschodnią część Polski zagarnął Związek Radziecki. Rosjanie zabili wielu Polaków, a ok. 2 mln wywieźli w głąb Rosji i do Kazachstanu.

Świeże owoce były rzadkością. Dzieci podczas okupacji nie wiedziały, jak wyglądają banany czy pomarańcze.

Zagłada

W okupowanej Polsce wzmagały się prześladowania. W Generalnym Gubernatorstwie Polakom nie wolno było chodzić do szkół średnich. Niemcy utworzyli getta dla ludności żydowskiej i obozy zagłady. Zginęło w nich wielu ludzi z całej Europy, głównie Polaków i Żydów.

WOJENNY ŚWIAT

W WIELKIEJ BRYTANII, KTÓRA NIE BYŁA OKUPOWANA PRZEZ NIEMCÓW, TEŻ BRAKOWAŁO WSZYSTKIEGO. WPROWADZONO KARTKI NA JEDZENIE, BENZYNĘ I UBRANIA.

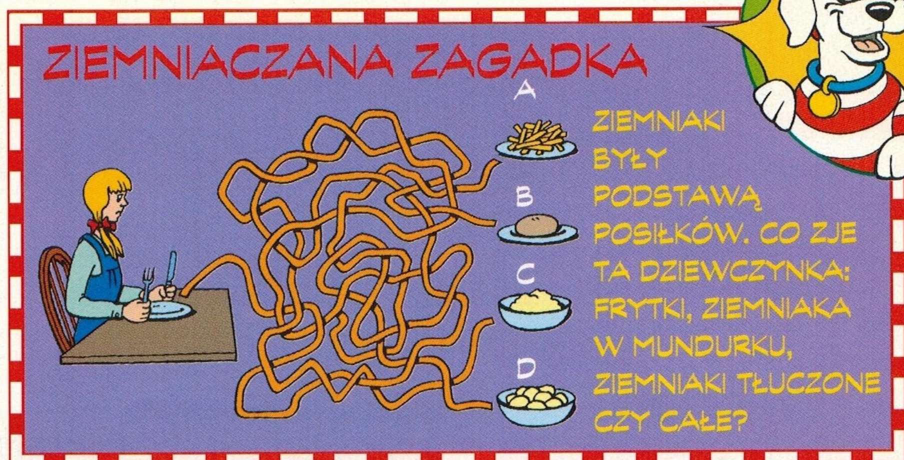

LUDZIE DOSTAWALI ZBYT MAŁO KUPONÓW NA UBRANIA. TRZEBA JE BYŁO SZYĆ SAMEMU. ZMYŚLNE KRAWCOWE PRZEMIENIAŁY STARE ZASŁONY W NOWE SUKIENKI. JEDWAB Z CZASZ SPADOCHRONÓW NADAWAŁ SIĘ NA SUKNIE ŚLUBNE.

Ścisłe racje

W czasie wojny w Europie brakowało wszystkiego. W Polsce Niemcy dawali bony żywnościowe tym, którzy pracowali w niemieckich zakładach. Ludzie radzili sobie, jak umieli. Mieszkańcy miast uprawiali warzywa, hodowali zwierzęta. Na szeroką skalę odbywał się szmugiel – potajemne przewożenie ze wsi do miast żywności, którą chłopi ukryli przed Niemcami.

HULTON GETTY

Bomby nie oszczędzały też głów państw. Król Anglii Jerzy VI i królowa Elżbieta przebywali w londyńskim pałacu Buckingham, kiedy spadło na niego sześć bomb.

CZARNY RYNEK

LUDZIE, KTÓRZY MIELI DOŚĆ PIENIĘDZY, NIE MUSIELI KUPOWAĆ TYLKO NA KARTKI. SPRYTNI SPRZEDAWCY NA „CZARNYM RYNKU" MOGLI IM DOSTARCZYĆ WSZYSTKIEGO, CZEGO SOBIE ŻYCZYLI. WYSZUKANE TOWARY DLA NAJLEPSZYCH KLIENTÓW TRZYMALI „POD LADĄ".

KAWAŁ Z OKUPOWANEJ WARSZAWY:

- JAK SIĘ NAZYWA NIEMIEC POD WODĄ?

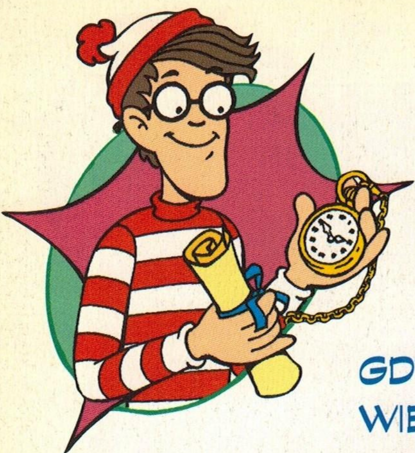
- PERYSZKOP.

WIELE MIAST EUROPY ZOSTAŁO ZBOMBARDOWANYCH. SWOJE DOMY STRACIŁO MNÓSTWO LUDZI, A SETKI TYSIĘCY ZGINĘŁO POD GRUZAMI.

TYSIĄCE MIESZKAŃCÓW LONDYNU SCHODZIŁO DO TUNELI METRA PODCZAS NALOTÓW. SPALI NA TORACH (POCIĄGI ZATRZYMYWANO NA NOC), PERONACH, A NAWET NA RUCHOMYCH SCHODACH!

EWAKUACJA

GDY ZACZĘŁA SIĘ WOJNA, MILIONY DZIECI WYSŁANO NA WIEŚ. TAK NAPRAWDĘ NIE BYŁY TO JEDNAK WAKACJE.

Przeprowadzka

Gdy wojna z Niemcami była bliska, Brytyjczycy zaczęli tworzyć plany zabezpieczenia ludności. Spodziewano się ataków nieprzyjacielskich samolotów na miasta i bombardowań. Dlatego zaczęto wywozić dzieci na wieś. Tysiące ewakuowanych udało się w podróż pociągami i autobusami. Często tylko kierowca wiedział, dokąd jadą!

W Wielkiej Brytanii każdy otrzymał maskę przeciwgazową, na wypadek gdyby Niemcy zaatakowali trującymi gazami. Ataku spodziewać się można było w każdej chwili, dlatego dzieci nosiły maski nawet podczas zabawy na podwórku.

HULTON GETTY

- JAK NAZYWA SIĘ CZŁOWIEK UBRANY W MASKĘ?

- ZAMASKOWANY.

Długa podróż

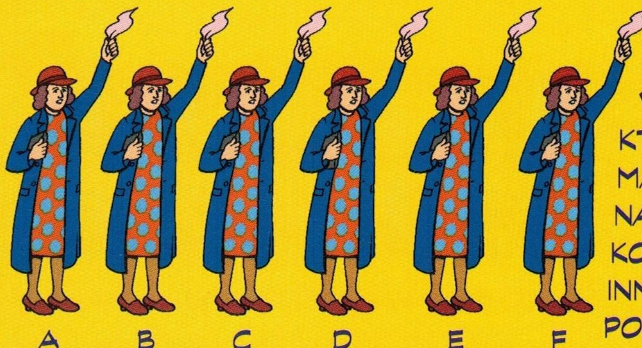
Ewakuowani podróżowali ze szkolnymi kolegami i nauczycielami. Pakowali maski gazowe, jedzenie na podróż, trochę odzieży i wyruszali w drogę. Podróż nie była zbyt miła – pociągi były zatłoczone, zimne i brakowało w nich toalet. Gdy dzieci przyjeżdżały do swoich nowych domów, były zmęczone, głodne i przestraszone. Wiele z nich nigdy dotąd nie wyjeżdżało z domu.

REX FEATURES

Brytyjczycy, Niemcy i Francuzi ewakuowali dzieci z miast na początku wojny. Wszyscy bali się bombardowań.

DO WIDZENIA!

WSKAŻ, KTÓRA Z TYCH MACHAJĄCYCH NA POŻEGNANIE KOBIET JEST INNA NIŻ POZOSTAŁE.

GROŹNE BOMBY

OPUSZCZENIE DOMÓW BYŁO DLA DZIECI PRZYKRYM PRZEŻYCIEM. BOMBY BYŁY JEDNAK JESZCZE GORSZE. W ROKU 1945 NIEKTÓRE DZIECI NIE MIAŁY GDZIE WRÓCIĆ - ICH DOMY ZOSTAŁY ZNISZCZONE.

W 1939 roku około 3,5 miliona brytyjskich dzieci ewakuowano z wielkich miast. Niektóre mamy pojechały ze swoimi dziećmi, ale większość musiała zostać. Mamy całowały swoje dzieci na pożegnanie, nie wiedząc, gdzie jadą i kiedy je zobaczą.

REX FEATURES

Gdy dzieci przyjechały na wieś, musiały znaleźć nowy dom. Chodzono z nimi od rodziny do rodziny tak długo, aż ktoś je wybrał. Większość wolała ładne i schludne dziewczynki od hałaśliwych chłopców.

Życie na wsi

Wiele dzieci pochodziło z biednych miejskich rodzin. Życie na wsi było im zupełnie obce. Nigdy nie widziały krów, świń, owiec – nie wiedziały nawet, że mleko daje krowa. Smaczne posiłki, czyste ubrania i ciepłe kąpiele były często dla nich nowością.

Z domu do domu

Niektóre dzieci pokochały wieś i po wojnie nie chciały wracać do domu. Inne nie lubiły wsi i tęskniły za domem. Gdy wszyscy już myśleli, że bombardowania się skończyły, większość dzieci wróciła do domu. W roku 1941 Niemcy wznowili naloty i część dzieci znowu musiała wyruszyć na wieś.

ZWYCIĘSKI PODKOP SZCZEKA

Wally i przyjaciele wiedzą, co zrobić, kiedy trzeba dać nauczkę pewnemu typkowi spod ciemnej gwiazdy!

Pewnego dnia, spacerując po parku, Wally, Wenda i Szczek zauważyli plakat reklamujący wystawę poświęconą II wojnie światowej.
– Spójrzcie na to zdjęcie na dole plakatu – rzekł Wally.
– Tak wyglądał nasz park w 1944 roku.
Park na starej, wyblakłej fotografii nie miał ogrodzenia i był podzielony na małe ogródki, zwane działkami.
– W czasie wojny ogrodzenia rozebrano. Powstały z nich później samoloty. Ziemię dzielono między mieszkające w pobliżu rodziny, żeby mogły zapewnić sobie pożywienie – mówił dalej Wally. – Przenieśmy się do tamtych czasów i przyjrzyjmy się bliżej naszemu parkowi. I nie tracąc czasu, nasi przyjaciele przeszli przez portal, żeby znaleźć się w roku 1944.

Wygląda na to, że mają jakiś kłopot – zauważył Wally, wskazując na stojących przed parkiem ludzi, którzy o czymś dyskutowali. Podeszli bliżej, by usłyszeć, o czym mowa.
– Zeszłej nocy moja żona i ja widzieliśmy na własne oczy, jak ten łajdak Bill Smith wykopywał warzywa na działce państwa Green – mówił jeden z mężczyzn.
– A ja widziałem, jak sprzedawał wielką torbę marchwi, ziemniaków i rzepy jakiemuś

podejrzanemu typkowi – odezwał się inny.
– Cóż, warzywa, które sprzedał dziś rano, z pewnością nie należały do niego – rzekł trzeci mężczyzna. – Przecież stoi teraz na swojej działce i czeka na żonę, żeby przyszła mu pomóc wykopać ich własną marchew, rzepę i rzodkiew!
Tu wszyscy spojrzeli na drugi koniec parku, gdzie przy jednej z działek siedział osiłek o ponurym wyglądzie.
Wally szybko przedstawił siebie i swoich przyjaciół, po czym zapytał, czy mogą w czymś pomóc.
– Wątpię, synu – rzekł mężczyzna o miłej twarzy. – Nazywam się Green. Zeszłej nocy widziano, jak Bill Smith, który ma ogród w sąsiedztwie, wykopywał warzywa z mojej działki. Teraz, kiedy już je sprzedał, nie mam szans na ich odzyskanie.
– Jeśli jest pan pewien, że to on jest złodziejem, dlaczego nie zażąda pan

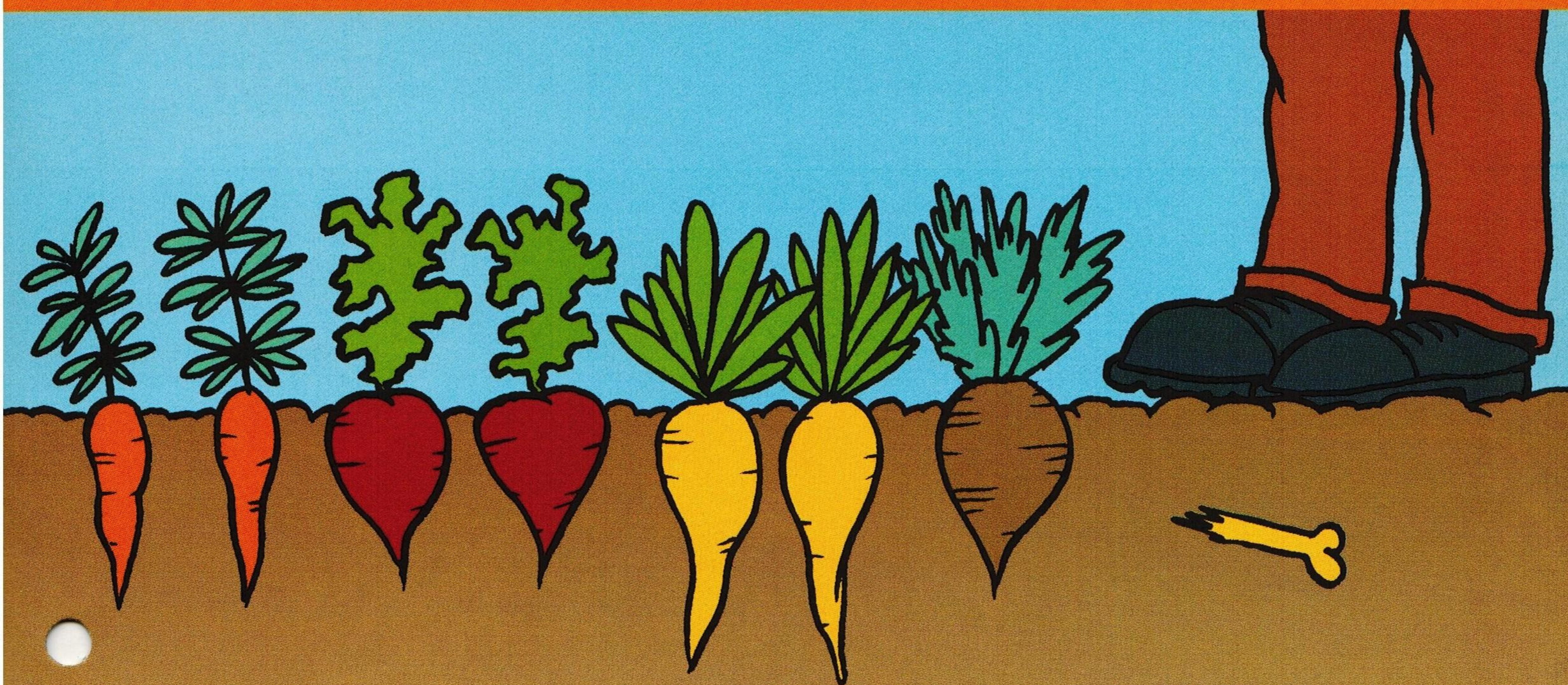
zwrotu pieniędzy? – zapytała Wenda.
– To nie takie proste – odpowiedział pan Green. – Widzicie, wszyscy okropnie się boją Billa Smitha. Razem ze swoją bandą terroryzuje on całe osiedle. Ktokolwiek odważy się im przeciwstawić, zostanie pobity albo nawet spotka go coś znacznie gorszego! On jest zdolny do wszystkiego.
Nagle Wally wpadł na pewien pomysł.
– Panie Green, czy mogę na godzinkę pożyczyć przenośną osłonę przeciwlotniczą z pana ogrodu? – zapytał.
– No, tak... jeśli chcesz... ale...
– Wyjaśnię panu wszystko, kiedy będziemy po nią szli – rzekł Wally i nie zwlekając już ani chwili, wszyscy wyszli z parku.

Kiedy wrócili, Wenda niosła torbę, którą wypchała pomiętym papierem, żeby wyglądała na pełną, a Szczek był ukryty w torbie Wally'ego. Pan Green pomógł im wykopać wgłębienie na osłonę na swojej działce, po czym wrócił do domu.
– Ej, wy tam! Co robicie? – zapytał nieuprzejmie Bill Smith, kiedy Wally i Wenda, położywszy torby w osłonie, usiedli na zewnątrz.
– Oddajemy przysługę państwu Green – odpowiedział niewinnym głosem Wally. – Zeszłej nocy ktoś ukradł większość warzyw z ich działki, więc zgodziliśmy się popilnować pozostałej marchwi.
– Czyżby? – odpowiedział beznamiętnie

Smith. – A po co wam w takim razie ta osłona?
– Chcemy się zabezpieczyć na wypadek niespodziewanego nalotu.
Bill Smith zmierzył naszych przyjaciół podejrzliwym wzrokiem, po czym wrócił do czytania swojej gazety.

Tymczasem we wnętrzu osłony Szczek wykonywał podkop do działki pana Smitha. Kiedy już się tam znalazł, zebrał wszystkie warzywa rosnące pod ziemią. Starał się, żeby ich liście pozostały nietknięte na powierzchni. Potem przeniósł warzywa tunelem z powrotem pod osłonę i ułożył w torbie Wally'ego. Wyjął papier z torby Wendy, wepchnął go do tunelu i zasypał otwór ziemią. Gdy zadanie zostało wykonane, piesek wydał ciche szczeknięcie i wgramolił się do pustej torby Wendy.

Usłyszawszy Szczeka, Wally i Wenda wyjęli bagaże z osłony i ruszyli w stronę wyjścia z parku.
– Hej! A co teraz kombinujecie? – zawołał za nimi Bill Smith, który już zupełnie przestał rozumieć, o co tu chodzi.
– Idziemy do państwa Green – wyjaśniła mu ochoczo Wenda. – Na dzisiaj dość już stróżowania. Życzymy panu miłego popołudnia. Do widzenia!

Po wyjściu z parku Wally czym prędzej wypuścił dzielnego Szczeka z torby i mocno go uściskał.
– Widzieliście zaskoczenie na twarzy tego gagatka, kiedy powiedziałam „Życzymy miłego popołudnia?" – śmiała się radośnie Wenda, kiedy dochodzili do domu państwa Green.
– Tak – uśmiechnął się Wally.
– I założę się, że będzie jeszcze bardziej zaskoczony później, kiedy razem z żoną zaczną wykopywać warzywa – i znajdą same liście!

KONIEC

W CZĘŚCI 51. WALLY I PRZYJACIELE WYRUSZAJĄ W PRZYSZŁOŚĆ.

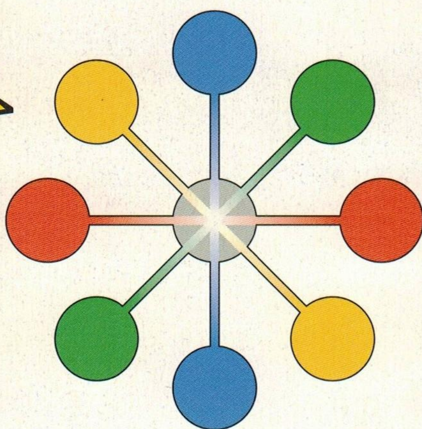

ŁAMIGŁÓWKI Z PRZESZŁOŚCI

TRAFILIŚMY DOSKONALE PROSTO DO CELU - W ZDUMIEWAJĄCE ZAGADKI I SZARADY.

Róża wiatrów

Ułóżcie litery w kółkach tak, aby na każdej linii przechodzącej przez środek powstał wyraz.
(Wskazówka: najpierw znajdźcie literę ze środka.)

B
MBA
LOT
O
JE
NAB
JNA
SAM
W

Wytęż wzrok

Znajdźcie osiem różnic między tymi wojskowymi samolotami.

ZA MUNDUREM PANNY SZNUREM

Po tropie

Odgadnijcie hasła i wpiszcie je do kratek. Ostatnia litera każdego słowa jest jednocześnie pierwszą następnego.

1 Mknie po torach
2 Ręczna bomba
3 Na plecach ucznia
4 Skaleczenie
5 Ładunki, naboje

- CO ŻOŁNIERZ MA W SPODNIACH?
- ŻOŁNIERZ MA W SPODNIACH CHODZIĆ.

DOBRY CZAS, TO CZAS SPOKOJNY - POKÓJ LEPSZY JEST OD WOJNY

Ukryte połowy

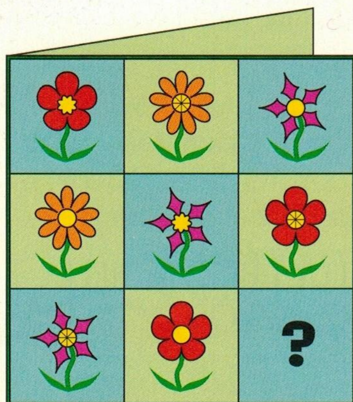
Czy potraficie odczytać te słowa?

MISIA SZVFR ROMRA

CDADOCHDON CCHDON

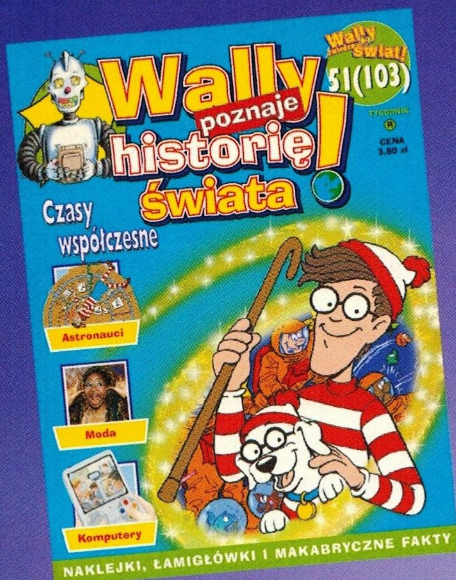
Doborowy wzór

Dziewczynka rysuje kartkę z kwiatami, którą wyśle do domu do mamy. Który kwiatek jest uzupełnieniem wzoru?

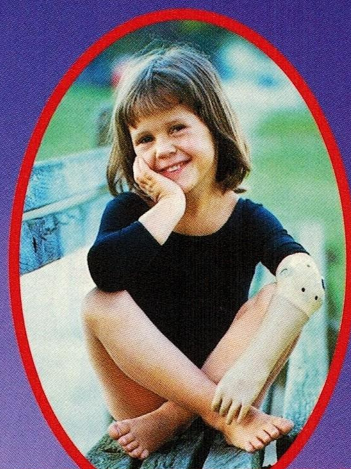
Owocowe racje

Rozwiążcie zagadkę i odgadnijcie nazwę owocu.
Moją pierwszą literką jest trzecia w arbuzie.
Moją drugą literką jest druga w malinie.
Moją trzecią literką jest szósta w cytrynie.
Moją czwartą literką jest druga w jabłku.
Moją piątą literką jest trzecia w mandarynce.
Już wiecie, jakim owocem jestem?

W następnym tygodniu Wally przedstawia

CZASY WSPÓŁCZESNE

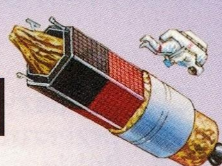

SUPERDZIEWCZYNA

- TRZY, DWA, JEDEN, START! POLECIMY RAKIETĄ NA KSIĘŻYC
- PRZYMIERZYMY NAPRAWDĘ ŚWIETNE UBRANIA
- POZNAMY UKŁADY SCALONE I NAJNOWSZE CUDA MEDYCYNY

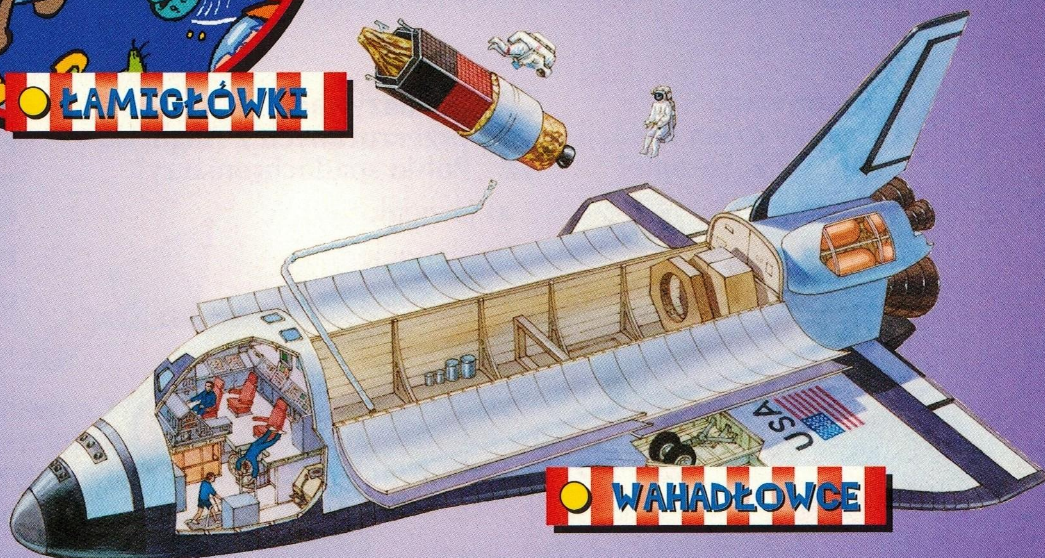

ŁAMIGŁÓWKI

GRY

WAHADŁOWCE

Oraz WIĘCEJ NAKLEJEK I NOWE ZAGADKI WALLY'EGO

Wydawnictwo: GE Fabbri Phoenix Sp. z o.o.
Adres redakcji: 50-079 Wrocław, ul. Ruska 41/42
Tel. (071) 344 77 75, fax 344 79 84
Redaktor naczelny: Jędrzej Maciuk
Z–ca red. naczelnego: Violetta Nowakowska
Opracowanie graficzne: Jola Kłosowicz
Redaktor techniczny: Marcin Kolenkiewicz
Korekta: Urszula Kaszubowska i Waldemar Spallek
Kolportaż: Andrzej Grzebyk
Zamówienia na egzemplarze archiwalne przyjmujemy wyłącznie na kartkach pocztowych.

ISBN 83-910481-1-X, 83-88264-33-8 [cz. 50 (102)]

ATLAS:
otrzymujesz go w prezencie wraz z numerem pierwszym WALLY POZNAJE HISTORIĘ ŚWIATA. Znajdziesz w nim ilustracje z całego świata, a także nieocenione informacje przydatne do zadań domowych. Są tam obrazki słynnych budowli, zwierząt i ludzi z różnych krajów.

NAKLEJKI:
w każdym numerze znajdziesz komplet darmowych naklejek do atlasu. Gdzie je naklejać? To proste! Numer naklejki odpowiada pustej kratce w atlasie.

Oprócz fantastycznych naklejek z numerami otrzymujesz naklejki z reprezentantami różnych epok. Dostajesz też zabawne naklejki Wally'ego, które możesz przykleić w dowolnym miejscu.

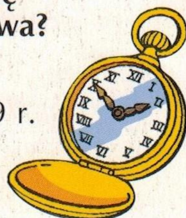
SEGREGATOR:
pierwszy z czterech segregatorów otrzymujesz z numerem drugim, w którym Wally cofa się w czasy faraonów. Każdy z numerów jest dziurkowany, tak więc łatwo wpiąć go do segregatora. Dzięki niemu cały zbiór nie będzie się niszczyć, a Ty szybko znajdziesz potrzebny numer.

Historyczny quiz Wally'ego

CZY ZNACIE ODPOWIEDZI NA TE WYJĄTKOWO PODCHWYTLIWE PYTANIA, ZNAWCY HISTORII?

1 Kiedy zaczęła się II wojna światowa?

a) 1 maja 1918 r.
b) 1 września 1939 r.
c) 8 maja 1945 r.

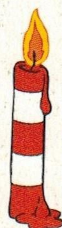
2 Jak nazywała się część Polski przyłączona w czasie okupacji do Niemiec?

a) Prusy Wschodnie
b) Generalne Gubernatorstwo
c) Ziemie Odzyskane

3 Co oznaczał symbol V?

a) zwycięstwo
b) nożyczki
c) paluszki

4 Kto był premierem Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej?

a) Winston Churchill
b) Margaret Thatcher
c) Tony Blair

5 Jak nazywano Niemcy, Włochy i Japonię?

a) alianci
b) państwa ości
c) państwa osi

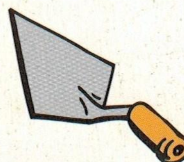

6 Jak nazywano pierwszy dzień inwazji aliantów w Europie?

a) A-Day
b) C-Day
c) D-Day

7 Jak nazywano przerzucanych z Anglii do Polski spadochroniarzy?

a) jasnogłośni
b) cichociemni
c) cichołazy

8 Kiedy Związek Radziecki napadł na Polskę?

a) 11 listopada 1918 r.
b) 17 września 1939 r.
c) 17 stycznia 1945 r.

9 Jak nazywano grupę statków eskortowanych przez okręty wojenne?

a) konwój
b) szkoła
c) pociąg

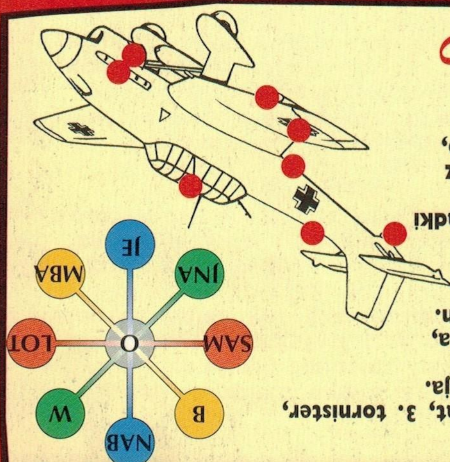
10 Co nosili żołnierze na pustyni?

a) dżinsy i koszulki
b) białe szaty
c) krótkie spodenki

ODPOWIEDZI (NIE ZAGLĄDAJ!)

Str. 1 Spróbuj odszukać: pomnik - str. 2, balon zaporowy - str. 6, chorągiewki - str. 13, niemiecki żołnierz - str. IV, dżip - str. 17.
Str. 2 Łamacz szyfrów: „Wojsko wyląduje w środę”.
Str. 4 Uwaga wróg!: B
Str. 9 Psy wojny: gabinet, Churchill, aliant, Londyn, wojsko, cygaro. Rasa psa: buldog.
Str. 10-11: Wally chowa się za latarnią uliczną; gaśnica wisi w ciężarówce po prawej; laskę trzyma pan na prawo od ciężarówki; kobieta w papilotach wygląda przez okno w lewym górnym rogu; na obrazku jest sześć nabojów i trzy żółte ptaki; zabawkowy samolocik jest w kabinie rozbitego samolotu.
Str. 13 Ziemniaczana zagadka: D.
Str. 14 Czułe pożegnanie: D.
Str. 20 Róża wiatrów: rozwiązanie po prawej.
Wytęż wzrok: rozwiązanie po prawej.
Po tropie: 1. pociąg, 2. granat, 3. tornister, 4. rana, 5. amunicja.
Ukryte połowy: misja, szyfr, bomba, spadochron, schron.
Doborowy wzór: 5.
Owocowe racje: rozwiązaniem zagadki jest banan.
Historyczny quiz Wally'ego: 1b, 2b, 3a, 4a, 5c, 6c, 7b, 8b, 9a, 10c.

ODPOWIEDZI (NIE ZAGLĄDAJ!)

Str. 1 Spróbuj odszukać:
pomnik - str. 2, balon zaporowy - str. 6, chorągiewki - str. 13, niemiecki żołnierz - str. IV, dżip - str. 17.

Str. 2 Łamacz szyfrów:
„Wojsko wyląduje w środę".

Str. 4 Uwaga wróg!: B

Str. 9 Psy wojny:
gabinet, Churchill, aliant, Londyn, wojsko, cygaro. Rasa psa: buldog.

Str. 10-11:
Wally chowa się za latarnią uliczną; gaśnica wisi w ciężarówce po prawej; laskę trzyma pan na prawo od ciężarówki; kobieta w papilotach wygląda przez okno w lewym górnym rogu; na obrazku jest sześć nabojów i trzy żółte ptaki; zabawkowy samolocik jest w kabinie rozbitego samolotu.

Str. 13 Ziemniaczana zagadka: D.

Str. 14 Czułe pożegnanie: D.

Str. 20 Róża wiatrów:
rozwiązanie po prawej.

Wytęż wzrok:
rozwiązanie po prawej.

Po tropie:
1. pociąg, 2. granat, 3. tornister, 4. rana, 5. amunicja.

Ukryte połowy:
misja, szyfr, bomba, spadochron, schron.

Doborowy wzór: 5.

Owocowe racje:
rozwiązaniem zagadki jest banan.

Historyczny quiz Wally'ego: 1b, 2b, 3a, 4a, 5c, 6c, 7b, 8b, 9a, 10c.

